

Wyrok z dnia 21 września 1999 r.

II UKN 109/99

W postępowaniu w sprawach o świadczenia przewidziane w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przepisy KPA mają zastosowanie o tyle, o ile ta ustawa (lub przepisy wydane na jej podstawie) nie stanowią inaczej.

Przewodniczący: SSN Zbigniew Myszką, Sędziowie SN: Maria Tyszel, Jerzy Kuźniar (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 21 września 1999 r. sprawy z wniosku następcy prawnego Jana K. – Ireny K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o wypłatę świadczenia w związku z pobytem za granicą, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 listopada 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 25 lutego 1998 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie oddalił odwołanie wnioskodawcy Jana K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. z dnia 5 grudnia 1996 r. wznawiającej wypłatę emerytury do rąk syna Marka K., poczynawszy od dnia 1 maja 1996 r. po ustaleniu, że wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia wpłynął w dniu 29 sierpnia 1996 r. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego było zgodne z przepisem art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Apelację wnioskodawcy od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił (wyrok z dnia 19 listopada 1998 r. [...]), dzieląc twierdzenia Sądu pierwszej instancji, iż w sprawie brak dowodu, aby wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia został zgłoszony na piśmie lub ustnie do protokołu w czerwcu 1994 r.

Powyższy wyrok zaskarżyła kasacją Irena K. wstępująca do sprawy na podstawie z art. 104 ustawy o z.e.p. i zarzucając naruszenie prawa materialnego „przez błędną wykładnię art. 63 § 1 KPA oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z lutego 1983 r. w połączeniu z przepisem art. 9, 8 i 7 KPA w związku z art. ustawy z 14 grudnia 1982 r. oraz art. 26 ustawy o z.e.p. w powiązaniu z art. 103 ust. 1 tej ustawy”, a także naruszenie art. 378 § 1 KPC i nieuchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji, mimo iż ten nie rozpoznał istoty sprawy, wniosła „o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku pierwszej instancji”. Według skarżącej mąż wnioskodawczyni spotkał się w czerwcu 1994 r. z dyrektorem Oddziału ZUS w C. i w rozmowie podniósł, iż chciałby, aby przysługująca mu emerytura była wypłacana, co należało traktować jako złożenie formalnego wniosku o wznowienie wypłaty świadczenia.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

W myśl art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji (biorąc pod uwagę z urzędu nieważność postępowania), co oznacza, że związany jest podstawami kasacji określonymi w art. 393¹ pkt 1 i 2 KPC i jej wnioskami - o uchylenie lub zmianę wyroku w całości lub w części (art. 393³ KPC). W przypadku gdy kasacja nie zarzuca naruszenia istotnych przepisów postępowania lub też, gdy zarzut taki okazuje się nieuzasadniony, Sąd Najwyższy - przy rozpoznaniu kasacji - jest związany stanem faktycznym stanowiącym podstawę wydania zaskarżonego wyroku - art. 393¹⁵ KPC.

Na tle tych ogólnych uwag, należy zauważyć, że rozpoznawana skarga kasacyjna nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poza przytoczeniem w petitum, iż naruszony został art. 378 § 1 KPC, zaś w uzasadnieniu, iż naruszenie to dotyczy także art. 224 KPC. Tak sformułowane zarzuty nie mogą być uznane za uzasadnione. Przepis art. 224 w § 1 KPC stanowi o uprawnieniu przewodniczącego do zamknięcia rozprawy, gdy sąd uzna ją za dostatecznie wyjaśnioną, a § 2 pozwala na zamknięcie rozprawy także wtedy, gdy ma być przeprowadzony dowód, dla którego rozprawa jest w ocenie sądu zbyteczna. Kasacja nie podaje, który przepis tego artykułu i w jaki sposób został naruszony, nie podając w szczególności, jakie dowody zostały przez Sąd Apelacyjny pominięte, jaki w związku z tym przepis został naruszony i w jaki istotny sposób wpłynęło to na wynik sprawy. Powoływanie jako podstawy kasacji, naruszenia art.

378 § 2 zdania drugiego KPC jest niezrozumiałe. Istotą sprawy było żądanie wznowienia wypłaty należnej mężowi wnioskodawczyni emerytury od czerwca 1994 r. i rozstrzygnięcie sprawy tę istotę obejmuje, aczkolwiek akceptując decyzję organu rentowego, wznowia wypłatę świadczenia od dnia 1 maja 1996 r.

Wszystko to daje podstawę do stwierdzenia, że skoro w kasacji brak skutecznych zarzutów naruszenia prawa procesowego, Sąd Najwyższy związany jest ustalonym w sprawie i będącym podstawą orzeczenia stanem faktycznym, w tym ustaleniem, że wniosek o wznowienie wypłaty złożony został w dniu 29 sierpnia 1996 r. Przy tym ustaleniu nie może być podzielony zarzut naruszenia art. 103 ust. 1 ustawy o z.e.p. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 grudnia 1996 r.), ponieważ wznowienie wypłaty emerytury nastąpiło ze skutkiem poprzedzającym o trzy miesiące datę złożenia wniosku, a więc zgodnie z treścią tego przepisu, przed jego zmianą. Wskazane w kasacji przepisy KPA nie były stosowane w postępowaniu sądowym, stąd też nie mogły zostać przez Sąd Apelacyjny naruszone. Na marginesie sprawy, ale w związku z zarzutem kasacji, należy zauważyć, że na podstawie art. 95 ustawy o z.e.p. w postępowaniu w sprawach o świadczenia w niej określone, przepisy KPA znajdują zastosowanie o tyle, o ile ustawa o z.e.p. nie stanowi inaczej. W materii dotyczącej składania i dokumentowania wniosków dotyczących świadczeń, obowiązuje – wydane na podstawie delegacji zawartej w ustawie o z.e.p. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.). W § 4 ust. 1 i 2 wskazuje ono, że postępowanie takie wszczyna się na podstawie wniosku zgłoszonego na piśmie lub ustnie do protokołu, powoływanie więc reguł postępowania administracyjnego – zbliżonych w treści – nie znajduje uzasadnienia. Nie ma to jednak znaczenia, skoro w sprawie nie wykazano, że wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia złożony został ustnie do protokołu jeszcze w 1994 r., a ustalenie to nie zostało w kasacji skutecznie podważone.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji po myśli art. 393¹² KPC.

=====